

Sienu paneli “Zaļā” publiskā iepirkuma preču lapa

“Zaļais” publiskais iepirkums (ZPI) ir brīvprātīgs instruments. Šajā preču lapā ir sniegts kopsavilkums par ZPI kritērijiem, kas izstrādāti sienu paneļu izstrādājumu grupai. Pievienotajā pamatziņojumā ir sniegta sīka informācija par minēto kritēriju atlases iemesliem un norādes uz papildu informāciju. Iegādes ieteikumi ir iedalīti divās kritēriju grupās:

- **pamatkritērijus** var izmantot jebkura līgumslēdzēja iestāde dalībvalstīs, un tie ir saistīti ar būtiskāko ietekmi uz vidi. Šie kritēriji veidoti tā, lai to izmantošanai vajadzētu minimālas papildu pārbaudes vai papildu izmaksas;
- **izvērstie kritēriji** ir paredzēti iepirkumu veicējiem, kuri vēlas iegādāties labākos tirgū pieejamos izstrādājumus. Šo kritēriju izmantošanai var būt vajadzīgas papildu pārbaudes un nedaudz lielākas izmaksas salīdzinājumā ar citiem izstrādājumiem, kas pilda tās pašas funkcijas.

Saskaņā ar pamatkritērijiem un izvērstajiem kritērijiem norādījumos ir aplūkoti dažādi publiskā iepirkuma procedūras posmi un paskaidrots, kā vislabāk katrā posmā integrēt vides kritērijus.

- Līguma priekšmets. Konkursa nosaukums, t. i., tīss izstrādājuma apraksts, veicamie darbi vai sniedzamie pakalpojumi.
- Tehniskās specifikācijas. Sniedz skaidru, precīzu un pilnīgu to prasību un standartu aprakstu, kam obligāti atbilst preces, darbi vai pakalpojumi. Apraksta tehnisko specifikāciju minimumu, kādam obligāti jāatbilst visiem piedāvājumiem. Nosaka konkrētus vides kritērijus, tostarp prasības un to līmeņus, kam jāatbilst konkrētiem izstrādājumiem.
- Atlases kritēriji. Pamatojas uz pretendentu spēju / prasmi pildīt līgumsaistības. Palīdz identificēt piemērotus piegādātājus, piemēram, lai nodrošinātu pienācīgi apmācītu personālu vai to, lai būtu ieviesta attiecīgā vides politika un procedūras.
- Piešķiršanas kritēriji. Kritēriji, uz kuru pamata līgumslēdzēja iestāde salīdzinās piedāvājumus un pamatos līgumslēgšanas tiesību piešķiršanu. Tie nav atbilstības/neatbilstības kritēriji, un tas nozīmē, ka, pieņemot galīgo lēmumu, var tikt apsvērti kādam kritērijam neatbilstošu izstrādājumu piedāvājumi, atkarībā no tā, cik punktu tie saņēmuši pēc citiem piešķiršanas kritērijiem.
- Līgumsaistību izpildes klauzula. Precizē nosacījumus, kas jāievēro līgumsaistību izpildē, piemēram, to, kā jāpiegādā preces un jāsniedz pakalpojumi, tostarp informācija vai instrukcijas, kas piegādātājam jāsniedz par izstrādājumiem.

Jānorāda, ka līgumslēdzējam ir saistošs spēkā esošais tiesiskais regulējums.

Ja, pārbaudot atbilstību kritērijiem, konstatē, ka var izmantot citus piemērotus pierādīšanas līdzekļus, tie var būt ražotāja tehniskā dokumentācija, atzītas iestādes testēšanas pārskats vai citi attiecīgi pierādījumi. Līgumslēdzējai iestādei katrā konkrētā gadījumā jāpārlicinās, vai iesniegto pierādījumu no tehniskā/juridiskā viedokļa var uzskatīt par atbilstošu.

1. Definīcija un darbības joma

Šo “zaļā” publiskā iepirkuma kritēriju piemērošanas vajadzībām sienu paneli ir plātnes, ko izmanto vertikālā vai leņķveida novietojumā (piemēram, pārveidojot augšstāvus) ēkā, kur pats panelis nav nesošais elements un tā virsma nav galīgā virsma, ko redz pabeigtā ēkā, t. i., tā tiks apmesta, slīpēta, nokrāsota, aplīmēta ar tapetēm utt.

Uzmanība pievērsta galvenokārt diviem atšķirīgiem sienu paneļu materiāliem, jo abi minētie materiāli pārstāv gandrīz visu sienu paneļu tirgu. Tās ir ģipškartona plātnes un koksnes plātņu materiāli. Abi materiāli ir apskatīti kā atsevišķas vienības, jo, lai gan to izmantojums pārklājas, atšķiras gan to sastāvs, gan arī standarti, kam obligāti jāatbilst attiecīgajiem materiāliem.

Ir vairāki sienu paneļu ekomarķējumi un standarti. Daži attiecas uz abiem materiāliem, piemēram, sienu paneļu marķējums *Nordic Swan*, Austrālijas marķējums *Good Environmental Choice*, kamēr citi attiecas tikai uz vienu materiālu, piemēram, Vācijas *Blue Angel* — uz koka kompozītmateriāliem, Kanādas ekomarķējums — uz ģipškartona plātnēm vai Japānas ekozīme — uz koksnes plātņu materiāliem.

Uz vairākumu sienu paneļu attiecas Būvizstrādājumu direktīva, un būvizstrādājumiem, uz ko attiecas minētā direktīva, jābūt ar CE marķējumu. CE marķējumam pievieno īpašu tehnisku informāciju par minēto izstrādājumu specifiskiem raksturlielumiem.

2. Būtiskā ietekme uz vidi

Sienu paneļu būtiskāko ietekmi uz vidi rada ražošanā patērētā enerģija, dabas resursu patēriņš ražošanas vajadzībām un atkritumu apglabāšana izstrādājumu lietderīgās izmantošanas laika beigās, kā arī atkritumi, kas rodas uzstādīšanas laikā.

Joma, kurā ietekmi uz vidi iespējams samazināt visievērojamāk, ir atkritumu rašanās samazināšana un pārstrādes iespējas, kā arī novirzīšana no atkritumu poligoniem. Tāpēc daudzas no specifiskajām koncentrējās uz šo aspektu.

Turklāt saistvielu izgarošana no koka plātnēm lietošanas posmā, t. i., kad tās ir uzstādītas, ietekmē ēkas iekšējo vidi, pat ja pašu izgarošanu kā tādu neuzskata par vidi ietekmējošu faktoru.

Būtiskā ietekme uz vidi	ZPI pieeja
<ul style="list-style-type: none">• Sienu paneļu ražošanā izmantoto materiālu ietekme — resursu patēriņš.• To materiālu un vielu ietekme, ko izmanto ražošanā un kas vēlāk izdalās lietošanas laikā.• Dažādos sienu paneļu ražošanas posmos izmantotās enerģijas ietekme.• Atkritumu ietekme, kad sienu paneļus un to atgriezumus apglabā ekspluatācijas laika beigās.	<ul style="list-style-type: none">• Veicināt labu materiālu pārvaldību uz vietas (novērst materiālu bojāšanu un izniekošanu).• Veicināt tādu ģipškartona plātņu iepirkumu, kuros izmantots sintētiskais ģipsis un pārstrādāts ģipsis.• Samazināt konkrētu ķīmisko savienojumu izmantošanu.• Pēc iespējas mazināt enerģijas patēriņu ražošanā.• Veicināt videi nekaitīgu materiālu izmantošanu.• Veicināt tādu koksnes plātņu materiālu iepirkumu, kuru ražošanā izmantoti ilgtspējīgi iegūti kokmateriāli.• Veicināt būvdarbos un ēku nojaukšanā radušos atkritumu pārstrādes shēmas

Jāievēro, ka ietekmes faktoru secība nenorāda uz to svarīgumu.

3. ZPI kritēriji no ģipškartona plātnēm izgatavotiem sienu paneļiem

3.1. ZPI pamatkritēriji no ģipškartona plātnēm izgatavotiem sienu paneļiem

LĪGUMA PRIEKŠMETS

Videi nekaitīgu sienu paneļu iepirkums.

TEHNISKĀS SPECIFIKĀCIJAS

1. Papīram, ko izmanto ģipškartona plātņu ražošanā, jābūt no:
 - a. 100 % pārstrādāta koka/papīra un/vai
 - b. papīra, kas ražots no koka, kokšķiedrām vai kokskaidām, kuras iegūtas likumīgā mežizstrādē.

Verifikācija a. Jāiesniedz atbilstoši dokumenti, kas apliecina, ka izmantotais papīrs vai koks ir 100 % pārstrādāts saskaņā ar kādu valsts vai ES sertifikācijas shēmu.

Verifikācija b. Kokmateriālu/kokšķiedru likumīgu izcelsmi var pierādīt, ja ir ieviesta piegādes ķēdes izsekojamības sistēma. Šādas brīvprātīgas sistēmas var būt trešo personu sertificētas, bieži vien kā daļa no ISO 9000 un/vai ISO 14000 vai EMAS pārvaldības sistēmas.

Kā atbilstības pierādījums tiks pieņemts piegādes ķēdes sertifikāts kokmateriāliem/kokšķiedrām, kas sertificētas kā *FSC*^[2], *PEFC*^[3], vai jebkurš cits līdzvērtīgs apliecinājums. Ja kokmateriālu/kokšķiedru izcelsmes valsts ir parakstījusi brīvprātīgu partnerattiecību nolīgumu ar ES, par likumības pierādījumu var kalpot *FLEGT* licence^[4]. Citu pieņemamu pierādījumu vidū ir derīgs attiecīgais *CITES* sertifikāts vai cits līdzvērtīgs un pārbaudāms apliecinājums, piemēram, likumības pārbaudes sistēmas piemērošana. Attiecībā uz nesertificētiem neapstrādātiem materiāliem pretendenti norāda kokmateriāla/kokšķiedru veidus (sugu), daudzumu un izcelsmi, kā arī pievieno deklarāciju par to likumību. Likumīgas izcelsmes kokmateriāliem/kokšķiedrām iespējams izsekot visā ražošanas ķēdē no meža līdz izstrādājumam.

2. Vismaz 2 % ģipša satura jābūt no pārstrādātām ģipškartona plātnēm (pēc svara, pamatojoties uz vidējo apjomu gadā, neieskaitot ģipsi no *FGD* (dūmgāzu desulfurizācijas) objektiem). Ja ir iespējamas lielākas procentuālās daļas, atlasē tām jānodod priekšroka.

Verifikācija. Jāiesniedz atbilstošs pierādījums, ka šis kritērijs ir ievērots, piemēram, jāiesniedz kvalitātes kontroles vai ražošanas dokumentācija.

[2] *FSC* (Mežu uzraudzības padome): <http://www.fsc.org/en>.

[3] *PEFC* (Mežu sertifikācijas shēmu novērtēšanas programma): <http://www.pefc.org/internet/html>.

[4] *FLEGT* (Meža tiesību aktu ieviešana, pārvaldība un tirdzniecība) rīcības plānu ES pieņēma 2003. gadā. Rīcības plāns iezīmē virkni pasākumu, kas veicami attiecībā uz nelegālu mežizstrādi jaunattīstības valstīs. Plāns nosaka kokmateriālu licencēšanas sistēmu, lai garantētu importēto koksnes izstrādājumu likumību. Lai saņemtu licenci, starp kokmateriālu ražotājiem un ES jābūt noslēgtiem brīvprātīgiem partnerattiecību nolīgumiem (BPN). BPN noslēgšanai jābūt partnerattiecību nolīgumu koka izstrādājumu ražošanas likumība tiks licencēta; sīkāku informāciju skatīt tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>.

PIEŠKIRŠANAS KRITĒRIJI

Papildu punktu piešķiršanas nosacījumi

1. Proporcionāli palielinātajai pārstrādāta ģipša daļai iepirktajās ģipškartona plātnēs.

Verifikācija. Jāiesniedz atbilstošs pierādījums, ka šis kritērijs ir ievērots, piemēram, iesniedzot dokumentālu apliecinājumu, ka ir izmantotas pārstrādātas izejvielas.

2. Ģipškartona plātņu ražošanā izmantotais papīrs ir izgatavots no koka, kokšķiedrām vai kokskaidām, kas iegūtas ilgtspējīgi apsaimniekotos mežos, kuros īstenoti principi un pasākumi ar mērķi nodrošināt mežu ilgtspējīgu un likumīgu apsaimniekošanu, ja minētie kritēriji raksturo izstrādājumu un ir tam būtiski.

Eiropā iepriekš minētie principi un pasākumi atbilst vismaz tiem, kas iekļauti Eiropas Ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas pasākumu vadlīnijās, kuras pieņemtas Lisabonas Ministru konferencē par Eiropas mežu aizsardzību (1998. gada 2. līdz 4. jūnijs). Ārpus Eiropas tie atbilst vismaz ANO Vides un attīstības konferences Mežsaimniecības principiem (Riodežaneiro, 1992. gada jūnijs) un attiecīgā gadījumā kritērijiem vai pamatnostādņiem par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu, kas pieņemti saskaņā ar attiecīgajām starptautiskām un reģionālām iniciatīvām (*ITTO*, Monreālas process, Tarapoto process, *UNEP/FAO* Āfrikas sausā klimata zonas iniciatīva).

Verifikācija. Pieņemams pierādījums tam, ka kokmateriāli iegūti ilgtspējīgā koksnes ieguves procesā, ir ieviesta izsekojamības sistēma. Šādas brīvprātīgas sistēmas var būt trešo personu sertificētas, bieži vien kā daļa no ISO 9000 un/vai ISO 14000 vai *EMAS* pārvaldības sistēmas. Kā atbilstības pierādījums tiks pieņemts arī piegādes ķēdes sertifikāts kokšķiedrām, kas sertificētas kā *FSC*, *PEFC*, vai jebkurš cits līdzvērtīgs apliecinājums.

LĪGUMSAISTĪBU IZPILDES KLAUZULAS

1. Jādara pieejama informācija par sienu paneļu pārklājuma materiāliem, piemēram, krāsu tiptiem, kas nekavēs ģipškartona plātņu pārstrādi vai novirzīšanu ekspluatācijas laika beigās.

Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

2. Izstrādājumam jāpievieno vai arī uz iepakojuma vai etiķetes jānorāda attiecīga un pieņemama informācija lietotājiem par rīkošanos ar izstrādājumu, uzstādīšanu, virsmas apstrādes paņēmieniem, pārstrādes un/vai apglabāšanas metodēm.

Verifikācija. Atbilstību minētajām prasībām pierāda, iesniedzot etiķešu, iepakojuma paraugus un tirdzniecības vietām paredzēto informāciju. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

3. Pretendentam jāpierāda, ka līgumslēdzējs, kas uzstāda sienu paneļus, īsteno efektīvu politiku un procedūras, lai nodrošinātu, ka uzstādīšanas laikā radušies atkritumi, t. i., atlikumi, atgriezumi, bojātās plātnes utt., tiek pienācīgi apstrādāti ilgtspējīgā veidā, piemēram, ja iespējams, ar atbilstošu savākšanas shēmu starpniecību tiek reģenerēti, pārstrādāti vai novirzīti no atkritumu poligona.

Verifikācija. Iespējamo pierādījumu skaitā ietilpst *EMAS* un ISO 14001 sertifikāti vai līdzvērtīgi sertifikāti, ko izdevušas iestādes, kuras atbilst Kopienas tiesību aktiem vai attiecīgajiem Eiropas vai starptautiskajiem sertifikācijas standartiem, kuru pamatā ir

vides pārvaldības standarti. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

Izvērstie ZPI kritēriji no ģipškartona plātnēm izgatavotiem sienu paneļiem

LĪGUMA PRIEKŠMETS

Videi nekaitīgu sienu paneļu iepirkums.

TEHNISKĀS SPECIFIKĀCIJAS

1. Papīram, ko izmanto ģipškartona plātņu ražošanā, jābūt no:
 - a. 100 % pārstrādāta koka/papīra un/vai
 - b. papīra, kas ražots no koka, kokšķiedrām vai kokskaidām, kuras iegūtas likumīgā mežizstrādē.

Verifikācija a. Jāiesniedz atbilstoši dokumenti, kas apliecina, ka izmantotais papīrs vai koks ir 100 % pārstrādāts saskaņā ar kādu valsts vai ES sertifikācijas shēmu.

Verifikācija b. Kokmateriālu/kokšķiedru likumīgu izcelsmi var pierādīt, ja ir ieviesta piegādes ķēdes izsekojamības sistēma. Šādas brīvprātīgas sistēmas var būt trešo personu sertificētas, bieži vien kā daļa no ISO 9000 un/vai ISO 14000 vai EMAS pārvaldības sistēmas.

Kā atbilstības pierādījums tiks pieņemts piegādes ķēdes sertifikāts kokmateriāliem/kokšķiedrām, kas sertificētas kā *FSC*^[2], *PEFC*^[3], vai jebkurš cits līdzvērtīgs apliecinājums. Ja kokmateriālu/kokšķiedru izcelsmes valsts ir parakstījusi brīvprātīgu partnerattiecību nolīgumu ar ES, par likumības pierādījumu var kalpot *FLEGT* licence^[4]. Citu pieņemamu pierādījumu vidū ir derīgs attiecīgais *CITES* sertifikāts vai cits līdzvērtīgs un pārbaudāms apliecinājums, piemēram, likumības pārbaudes sistēmas piemērošana. Attiecībā uz nesertificētiem neapstrādātiem materiāliem pretendenti norāda kokmateriāla/kokšķiedru veidus (sugu), daudzumu un izcelsmi, kā arī pievieno deklarāciju par to likumību. Likumīgas izcelsmes kokmateriāliem/kokšķiedrām iespējams izsekot visā ražošanas ķēdē no meža līdz izstrādājumam.

2. Vismaz 5 % ģipša satura jābūt no pārstrādātām ģipškartona plātnēm (pēc svara, pamatojoties uz vidējo apjomu gadā, neieskaitot ģipsi no *FGD* (dūmgāzu desulfurizācijas) vietām). Ja ir iespējamās lielākas procentuālās daļas, atlasē tām jānodod priekšroka.

Verifikācija. Jāiesniedz atbilstošs pierādījums, ka šis kritērijs ir ievērots, piemēram, jāiesniedz kvalitātes kontroles vai ražošanas dokumentācija.

3. Ja plātnes satur potenciāli radioaktīvu materiālu (piemēram, izdedžu materiāli, pelni no akmeņogļu dedzināšanas, fosforģipsis), jāpierāda, ka gamma indekss (my) vai aktivitātes indekss (I1) ir mazāks nekā 1.

Radioaktīvās vielas plātņu materiālā izsaka kā gamma indeksu/aktivitātes indeksu saskaņā ar:

$$CK/3000 + CRa/300 + CTh/200 < 1,0$$

^[2] *FSC* (Mežu uzraudzības padome): <http://www.fsc.org/en>.

^[3] *PEFC* (Mežu sertifikācijas shēmu novērtēšanas programma): <http://www.pefc.org/internet/html>.

^[4] *FLEGT* (Meža tiesību aktu ieviešana, pārvaldība un tirdzniecība) rīcības plānu ES pieņēma 2003. gadā. Rīcības plāns iezīmē virkni pasākumu, kas veicami attiecībā uz nelegālu mežizstrādi jaunattīstības valstīs. Plāns nosaka kokmateriālu licencēšanas sistēmu, lai garantētu importēto koksnes izstrādājumu likumību. Lai saņemtu licenci, starp kokmateriālu ražotājiem un ES jābūt noslēgtiem brīvprātīgiem partnerattiecību nolīgumiem (BPN). BPN noslēgušajās partnervalstīs iegūto koka izstrādājumu ražošanas likumība tiks licencēta; sīkāku informāciju skatīt šādā tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>.

<p>Rādija indekss nedrīkst pārsniegt: $CRa/100 = 1,0$</p> <p>Iepriekš minētajā formulā CK, CRa un CTh apzīmē attiecīgi kālija-40, rādija-226 un torija-232 koncentrāciju, kas izteikta bekerelos uz kilogramu (Bq/kg) materiāla. 1 % kālija ir līdzvērtīgs 310 Bq/kg kālija-40, 1 ppm urāna ir līdzvērtīgs 12,3 Bq/kg rādija-226, un 1 ppm torija ir līdzvērtīgs 4,0 Bq/kg torija-232.</p> <p>Verifikācija. Pretendentam jāiesniedz atbilstošs pierādījums, ka šis kritērijs ir ievērots. Tiks pieņemts arī, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats vai jebkurš cits atbilstošs pierādījums.</p>
<p>4. Ģipškartona plātnēs kā galaizstrādājumā nav ķīmisko vielu, kas klasificētas kā:</p> <ul style="list-style-type: none">• kancerogēnas (R40, R45, R49),• mutagēnas (R46, R68),• kaitīgas vai toksiskas reproduktīvajai sistēmai (R60, R61, R62, R63),• toksiskas (R23, R24, R25, R26, R27, R28). <p>Regulā (EK) Nr. 1272/2008, ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006, sniegti šādi brīdinājumi H, kas saistīti ar iepriekš minētajiem iedarbības raksturojumiem R. Galaizstrādājums parastos lietošanas apstākļos neizdalīs vielas vai preparātus, kas ar uzskaitītajiem brīdinājumiem H klasificēti šādi:</p> <ul style="list-style-type: none">• kancerogēni (kancerogēni 1A, 1B un 2: H350, H350i, H351),• mutagēni un izraisa mantojamus ģenētiskus bojājumus (mutagēni 1B un 2: H340 un H341),• kaitīgi reproduktīvajai sistēmai (reproduktīvi 1A, 1B un 2: H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd un H360Df),• toksiski (akūts toksiskums 1, 2 un 3: H330, H331, H311, H301, H310, H300, toksiski ūdens videi – hroniski 2: H412). <p>Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats vai materiālu drošības datu lapas.</p>
<p>5. Ģipškartona plātnes nedrīkst būt piesūcinātas, marķētas, pārklātas vai apstrādātas ar citu paņēmieni, kas neļautu to pārstrādi un/vai kompostēšanu Eiropā.</p> <p>Verifikācija. Pretendentam jāiesniedz atbilstošs pierādījums, ka šis kritērijs ir ievērots. Tiks pieņemti arī, piemēram, attiecīgie testēšanas sertifikāti un informācijas lapas vai jebkurš cits atbilstošs pierādījums.</p>

PIEŠĶIRŠANAS KRITĒRIJI

Papildu punktu piešķiršanas nosacījumi

1. Proporcionāli palielinātajai pārstrādāta pēclietošanas ģipša daļai iepirktajās ģipškartona plātnēs.

VAI

Proporcionāli palielinātajai pēclietošanas pārstrādāta ģipša daļai, kas novirzīta no ražotāju atpakalpieņemšanas shēmas uz kompostēšanas iekārtu vai ir izmantota cementa ražošanā vai līdzvērtīgā apstiprinātā novirzīšanas metodē.

Verifikācija. Jāiesniedz atbilstošs pierādījums, ka šis kritērijs ir ievērots, piemēram, iesniedzot dokumentālu apliecinājumu, ka ir izmantotas pārstrādātas izejvielas.

2. Ģipškartona plātņu ražošanā izmantotais papīrs ir izgatavots no koka, kokšķiedrām vai kokskaidām, kas iegūtas ilgtspējīgi apsaimniekotos mežos, kuros īstenoti principi un pasākumi ar mērķi nodrošināt mežu ilgtspējīgu un likumīgu apsaimniekošanu, ja minētie kritēriji raksturo izstrādājumu un ir tam būtiski.

Eiropā iepriekš minētie principi un pasākumi atbilst vismaz tiem, kas iekļauti Eiropas Ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas pasākumu vadlīnijās, kuras pieņemtas Lisabonas Ministru konferencē par Eiropas mežu aizsardzību (1998. gada 2. līdz 4. jūnijs). Ārpus Eiropas tie atbilst vismaz ANO Vides un attīstības konferences Mežsaimniecības principiem (Riodežaneiro, 1992. gada jūnijs) un attiecīgā gadījumā kritērijiem vai pamatnostādņiem par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu, kas pieņemti saskaņā ar attiecīgajām starptautiskām un reģionālām iniciatīvām (*ITTO*, Monreālas process, Tarapoto process, *UNEP/FAO* Āfrikas sausā klimata zonas iniciatīva).

Verifikācija. Pieņemams pierādījums tam, ka kokmateriāli iegūti ilgtspējīgā koksnes ieguves procesā, ir ieviesta izsekojamības sistēma. Šādas brīvprātīgas sistēmas var būt trešo personu sertificētas, bieži vien kā daļa no ISO 9000 un/vai ISO 14000 vai *EMAS* pārvaldības sistēmas. Kā atbilstības pierādījums tiks pieņemts arī piegādes ķēdes sertifikāts kokšķiedrām, kas sertificētas kā *FSC*, *PEFC*, vai jebkurš cits līdzvērtīgs apliecinājums.

LĪGUMSAISTĪBU IZPILDES KLAUZULAS

1. Jādara pieejama informācija par sienu paneļu pārklājuma materiāliem, piemēram, krāsu tiptiem, kas nekavēs ģipškartona plātņu pārstrādi vai novirzīšanu ekspluatācijas laika beigās.

Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarkējums, kurš atbilst uzskaitījumiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

2. Izstrādājumam jāpievieno vai arī uz iepakojuma vai etiķetes jānorāda attiecīga un pieņemama informācija lietotājiem par rīkošanos ar izstrādājumu, uzstādīšanu, virsmas apstrādes paņēmieniem, pārstrādes un/vai apglabāšanas metodēm.

Verifikācija. Atbilstību minētajām prasībām pierāda, iesniedzot etiķešu, iepakojuma paraugus un tirdzniecības vietām paredzēto informāciju. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

3. Pretendentam jāpierāda, ka līgumslēdzējs, kas uzstāda sienu paneļus, īsteno efektīvu politiku un procedūras, lai nodrošinātu, ka uzstādīšanas laikā radušies atkritumi, t. i., atlikumi, atgriezum, bojātās plātnes utt., tiek pienācīgi apstrādāti ilgtspējīgā veidā, piemēram, ja iespējams, ar atbilstošu savākšanas shēmu starpniecību tiek reģenerēti, pārstrādāti vai novirzīti no atkritumu poligona.

Verifikācija. Iespējamo pierādījumu skaitā ietilpst *EMAS* un ISO 14001 sertifikāti vai līdzvērtīgi sertifikāti, ko izdekušas iestādes, kuras atbilst Kopienas tiesību aktiem vai attiecīgajiem Eiropas vai starptautiskajiem sertifikācijas standartiem, kuru pamatā ir vides pārvaldības standarti. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

3.2. Skaidrojošas piezīmes

Līgumslēdzēja iestāde ņem vērā vietējos apstākļus un izvērtē, vai ir vajadzīgas speciālas plātnes, piemēram, plātnes ar lielāku mitrumizturību.

Ģipškartona plātņu ražošanai jāatbilst Eiropas, valsts un reģionāliem noteikumiem un standartiem attiecībā uz ražošanas procesā radītajām emisijām gaisā, jo īpaši putekļu un sēra dioksīda emisijām, kā arī attiecībā uz emisijām ūdenī, tostarp attiecībā uz suspendētām cietām vielām un ķīmisko skābekļa patēriņu (KSP).

Līgumslēdzēja iestāde var iekļaut līgumsaistību izpildes klauzulu, lai nodrošinātu, ka līdz minimumam tiek samazināti ģipškartona plātņu atkritumi (atgriezumi un plātnes, kas bojātas laikapstākļu dēļ, nepareizas uzglabāšanas dēļ utt.).

Piešķiršanas kritēriji

Līgumslēdzējām iestādēm paziņojumā par līgumu un konkursa dokumentos būs jānorāda, cik papildu punktus tās piešķirs par katru piešķiršanas kritēriju. Ar vidi saistītiem piešķiršanas kritērijiem kopā jāveido vismaz 10–15 % no kopējā pieejamo punktu skaita.

Iepakojums

Iepakojums 1994. gada 20. decembra Direktīvas 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu 3. pantā ir definēts šādi:

“Visi ražojumi, kas izgatavoti no jebkura veida materiāliem un ko izmanto, lai iepakotu, aizsargātu, pārkrautu, piegādātu vai noformētu preces, sākot ar izejvielām un beidzot ar pārstrādātām precēm, sākot ar ražotāju un beidzot ar lietotāju vai patērētāju. Arī "vienreiz lietojamie" materiāli, ko izmanto tādiem pašiem mērķiem, uzskatāmi par iepakojumu.”

Tas, ciktāl kāda konkrēta izstrādājuma iepakojums ir svarīgs apsvēruma no vides viedokļa, ir atkarīgs no vairākiem mainīgajiem lielumiem, tostarp izstrādājuma ekspluatācijas laika un iepakojuma materiāla. Piemēram, izstrādājumam ar īsu ekspluatācijas laiku iepakojums, iespējams, ir svarīgāks nekā izstrādājumam ar ilgu ekspluatācijas laiku. Arī enerģiju patērējošiem izstrādājumiem iepakojums ekspluatācijas laika skatījumā būs mazāk svarīgs faktors.

Ja līgumslēdzēja iestāde uzskata iepakojumu par svarīgu jautājumu, tā no potenciālajiem piegādātājiem var pieprasīt apliecināšu informāciju, ka viņi ir ņēmuši vērā sava izvēlēta iepakojuma ietekmi uz vidi un ka piegādātājs rīkojas saskaņā ar līgumslēdzējas iestādes politiku.

4. ZPI kritēriji no koksnes plātņu materiāliem izgatavotiem sienu paneļiem

4.1. ZPI pamatkritēriji no koksnes plātņu materiāliem izgatavotiem sienu paneļiem

LĪGUMA PRIEKŠMETS

Videi nekaitīgu sienu paneļu iepirkums.

TEHNISKĀS SPECIFIKĀCIJAS

1. Izmantotajiem neapstrādātajiem kokmateriāliem jābūt iegūtiem no likumīgiem avotiem.

Verifikācija. Kokmateriālu/kokšķiedru ilgtspējīgu un likumīgu izcelsmi var pierādīt, ja ir ieviesta piegādes ķēdes izsekojamības sistēma. Šādas brīvprātīgas sistēmas var būt trešo personu sertificētas, bieži vien kā daļa no ISO 9000 un/vai ISO 14000 vai EMAS pārvaldības sistēmas.

Kā atbilstības pierādījums tiks pieņemts piegādes ķēdes sertifikāts kokmateriāliem/kokšķiedrām, kas sertificētas kā *FSC*²⁾, *PEFC*³⁾, vai jebkurš cits līdzvērtīgs apliecinājums. Ja kokmateriālu/kokšķiedru izcelsmes valsts ir parakstījusi brīvprātīgu partnerattiecību nolīgumu ar ES, par likumības pierādījumu var kalpot *FLEGT* licence⁴⁾. Citu pieņemamu pierādījumu vidū ir derīgs attiecīgais *CITES* sertifikāts vai cits līdzvērtīgs un pārbaudāms apliecinājums, piemēram, likumības pārbaudīšanas sistēmas piemērošana. Attiecībā uz nesertificētiem neapstrādātiem materiāliem pretendenti norāda kokmateriāla/kokšķiedru veidus (sugu), daudzumu un izcelsmi, kā arī pievieno deklarāciju par to likumību. Likumīgas izcelsmes kokmateriāliem/kokšķiedrām iespējams izsekot visā ražošanas ķēdē no meža līdz izstrādājumam.

2. Koksnes plātņu materiāli, kuros izmantotas formaldehīdu saturošas saistvielas, nedrīkst pārsniegt E1 standarta robežvērtības formaldehīda emisijām saskaņā ar EN13986, proti, 0,13 mg/m³ gaisa (jeb 0,1 ppm). Tas attiecas arī uz plātnēm ar pārklājumu un plātņu gruntēšanu¹.

Verifikācija. Pretendentam jāiesniedz atbilstošs pierādījums, ka šis kritērijs ir ievērots. Tiks pieņemts arī, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats vai jebkurš cits atbilstošs pierādījums.

PIEŠĶIRŠANAS KRITĒRIJI

Papildu punktu piešķiršanas nosacījumi

1. Pārstrādātas vai atkārtoti izmantotas koksnes procentuālā daļa. Jo lielāka šī procentuālā daļa, jo lielāks piešķirto punktu skaits.

Verifikācija. Pretendentiem jāiesniedz parakstīta deklarācija, kurā norādīts, kādu šā kritērija līmeni var sasniegt viņu izstrādājumi. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

2. Galaizstrādājums ir izgatavots no koka, kokšķiedrām vai kokskaidām, kas iegūtas ilgtspējīgi apsaimniekotos mežos, kuros īstenoti principi un pasākumi ar mērķi nodrošināt mežu ilgtspējīgu un likumīgu apsaimniekošanu, ja minētie kritēriji raksturo izstrādājumu un ir tam būtiski.

Eiropā iepriekš minētie principi un pasākumi atbilst vismaz tiem, kas iekļauti Eiropas ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas pasākumu vadlīnijās, kuras pieņemtas Lisabonas Ministru konferencē par Eiropas mežu aizsardzību (1998. gada 2. līdz 4. jūnijs). Ārpus Eiropas tie atbilst vismaz ANO Vides un attīstības konferences Mežsaimniecības principiem (Riodežaneiro, 1992. gada jūnijs) un attiecīgā gadījumā kritērijiem vai pamatnostādnēm par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu, kas pieņemti saskaņā ar attiecīgajām starptautiskām un reģionālām iniciatīvām (*ITTO*, Monreālas process, Tarapoto process, *UNEP/FAO* Āfrikas sausā klimata zonas iniciatīva).

Verifikācija. Pieņemams pierādījums tam, ka kokmateriāli iegūti ilgtspējīgā koksnes ieguves procesā, ir ieviesta izsekojamības sistēma. Šādas brīvprātīgas sistēmas var būt trešo personu sertificētas, bieži vien kā daļa no ISO 9000 un/vai ISO 14000 vai

²⁾ *FSC* (Mežu uzraudzības padome): <http://www.fsc.org/en>.

³⁾ *PEFC* (Mežu sertifikācijas shēmu novērtēšanas programma): <http://www.pefc.org/internet/html>.

⁴⁾ *FLEGT* (Meža tiesību aktu ieviešana, pārvaldība un tirdzniecība) rīcības plānu ES pieņēma 2003. gadā. Rīcības plāns iezīmē virkni pasākumu, kas veicami attiecībā uz nelegālu mežizstrādi jaunattīstības valstīs. Plāns nosaka kokmateriālu licencēšanas sistēmu, lai garantētu importēto koka izstrādājumu likumību. Lai saņemtu licenci, starp kokmateriālu ražotājiem valstīm un ES jābūt noslēgtiem brīvprātīgiem partnerattiecību nolīgumiem (BPN). BPN noslēgusajās partnervalstīs iegūtu koka izstrādājumu ražošanas likumība tiks licencēta; sīkāku informāciju skatīt tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>.

¹ Standarts EN 13986 attiecas uz celtniecībā izmantojamu koksnes plātņu materiālu CE marķējumu. Testēšanas prasības attiecībā uz E1 klases formaldehīdu ir uzskaitītas standarta B pielikumā. E1 klasē ir noteikts 8 mg vai mazāk formaldehīda 100 gramos absolūti sausas plātnes neaplimētai skaidu plātnei, *OSB* un *MDF* saskaņā ar testēšanas metodi EN 120. Tajā paredzēts, ka formaldehīda izdalījumi no visiem citiem plātņu materiāliem ir 3,5 mg/m³ vai mazāk, nosakot ar testēšanas metodi EN 717-2.

EMAS pārvaldības sistēmas. Kā atbilstības pierādījums tiks pieņemts arī piegādes ķēdes sertifikāts kokšķiedrām, kas sertificētas kā *FSC*, *PEFC*, vai jebkurš cits līdzvērtīgs apliecinājums.

LĪGUMSAISTĪBU IZPILDES KLAUZULAS

1. Jādara pieejama informācija par sienu paneļu pārklājuma materiāliem, piemēram, krāsu tiptiem, kas nekavēs koksnes plātņu materiālu pārstrādi vai novirzīšanu ekspluatācijas laika beigās.

Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarkējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

2. Izstrādājumam jāpievieno vai arī uz iepakojuma vai etiķetes jānorāda attiecīga un pieņemama informācija lietotājiem par rīkošanos ar izstrādājumu, uzstādīšanu, virsmas apstrādes paņēmieniem, pārstrādes un/vai apglabāšanas metodēm.

Verifikācija. Atbilstību minētajām prasībām pierāda, iesniedzot etiķešu, iepakojuma paraugus un tirdzniecības vietām paredzēto informāciju. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

3. Pretendentam jāpierāda, ka līgumslēdzējs, kas uzstāda sienu paneļus, īsteno efektīvu politiku un procedūras, lai nodrošinātu, ka uzstādīšanas laikā radušies atkritumi tiek pienācīgi apstrādāti ilgtspējīgā veidā, piemēram, ja iespējams, tiek pārstrādāti vai novirzīti no atkritumu poligona.

Verifikācija. Iespējamo pierādījumu skaitā ietilpst *EMAS* un *ISO 14001* sertifikāti vai līdzvērtīgi sertifikāti, ko izdevušas iestādes, kuras atbilst Kopienas tiesību aktiem vai attiecīgajiem Eiropas vai starptautiskajiem sertifikācijas standartiem, kuru pamatā ir vides pārvaldības standarti. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

4.2. Izvērstie ZPI kritēriji no koksnes plātņu materiāliem izgatavotiem sienu paneļiem

LĪGUMA PRIEKŠMETS

Videi nekaitīgu sienu paneļu iepirkums.

TEHNISKĀS SPECIFIKĀCIJAS

1. Izmantotajiem neapstrādātajiem kokmateriāliem jābūt iegūtiem no likumīgiem avotiem.

Verifikācija. Kokmateriālu/kokšķiedru ilgtspējīgu un likumīgu izcelsmi var pierādīt, ja ir ieviesta piegādes ķēdes izsekojamības sistēma. Šādas brīvprātīgas sistēmas var būt trešo personu sertificētas, bieži vien kā daļa no *ISO 9000* un/vai *ISO 14000* vai *EMAS* pārvaldības sistēmas.

<p>Kā atbilstības pierādījums tiks pieņemts piegādes ķēdes sertifikāts kokmateriāliem/kokšķiedrām, kas sertificētas kā <i>FSC</i>^[2], <i>PEFC</i>^[3], vai jebkurš cits līdzvērtīgs apliecinājums. Ja kokmateriālu/kokšķiedru izcelsmes valsts ir parakstījusi brīvprātīgu partnerattiecību nolīgumu ar ES, par likumības pierādījumu var kalpot <i>FLEGT</i> licence^[4]. Citu pieņemamu pierādījumu vidū ir derīgs attiecīgais <i>CITES</i> sertifikāts vai cits līdzvērtīgs un pārbaudāms apliecinājums, piemēram, likumības pārbaudītu sistēmas piemērošana. Attiecībā uz nesertificētiem neapstrādātiem materiāliem pretendenti norāda kokmateriāla/kokšķiedru veidus (sugu), daudzumu un izcelsmi, kā arī pievieno deklarāciju par to likumību. Likumīgas izcelsmes kokmateriāliem/kokšķiedrām iespējams izsekot visā ražošanas ķēdē no meža līdz izstrādājumam.</p>
<p>2. Koksnes plātņu materiāliem, kuros izmantotas formaldehīdu saturošas saistvielas, ir labāki rādītāji nekā noteiktais E1 standarts formaldehīdam saskaņā ar EN13986. Tas attiecas arī uz plātnēm ar pārklājumu un plātņu gruntēšanu.</p> <p>Verifikācija. Pretendentam jāiesniedz atbilstošs pierādījums, ka šis kritērijs ir ievērots. Tiks pieņemts arī, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats vai jebkurš cits atbilstošs pierādījums.</p>
<p>3. Brīvā formaldehīda saturs līmēs, kas paredzētas saplākšņa plātnēm vai laminētām koksnes plātnēm, drīkst būt līdz 0,5 % w/w.</p> <p>Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarkējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats.</p>
<p>4. Fenola koncentrācija koka kompozītmateriālu plātnēs, kurās ir fenolu saturošas saistvielas, testēšanas telpā nedrīkst pārsniegt 14 µg/m³.</p> <p>Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarkējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats.</p>
<p>5. Koka kompozītmateriālu plātnes, kas satur saistvielas uz metilēndifenildiizocianāta polimēra (<i>PMDI</i>) bāzes, nedrīkst izdalīt vairāk kā 1 µg/m³ (nosakāma) metilēndifenildiizocianāta monomēra.</p> <p>Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarkējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats.</p>
<p>6. Galaizstrādājumā nav ķīmisko vielu, kas klasificētas kā:</p> <ul style="list-style-type: none">• kancerogēnas (R40, R45, R49),• mutagēnas (R46, R68),• kaitīgas vai toksiskas reproduktīvajai sistēmai (R60, R61, R62, R63),• toksiskas (R23, R24, R25, R26, R27, R28).

^[2] *FSC* (Mežu uzraudzības padome): <http://www.fsc.org/en>.

^[3] *PEFC* (Mežu sertifikācijas shēmu novērtēšanas programma): <http://www.pefc.org/internet/html>.

^[4] *FLEGT* (Meža tiesību aktu ieviešana, pārvaldība un tirdzniecība) rīcības plānu ES pieņēma 2003. gadā. Rīcības plāns iezīmē virkni pasākumu, kas veicami attiecībā uz nelegālu mežizstrādi jaunattīstības valstīs. Plāns nosaka kokmateriālu licencēšanas sistēmu, lai garantētu importēto koka izstrādājumu likumību. Lai saņemtu licenci, starp kokmateriālu ražotājiem valstīm un ES jābūt noslēgtiem brīvprātīgiem partnerattiecību nolīgumiem (BPN). BPN noslēgušajās partnervalstīs iegūtu koka izstrādājumu ražošanas likumība tiks licencēta; sīkāku informāciju skatīt tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>.

Regulā (EK) Nr. 1272/2008, ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006, sniegti šādi brīdinājumi H, kas saistīti ar iepriekš minētajiem iedarbības raksturojumiem R. Galaizstrādājums parastos lietošanas apstākļos neizdalīs vielas vai preparātus, kas ar uzskaitītajiem brīdinājumiem H klasificēti šādi:

- kancerogēni (kancerogēni 1A, 1B un 2: H350, H350i, H351),
- mutagēni un izraisa mantojamus ģenētiskus bojājumus (mutagēni 1B un 2: H340 un H341),
- kaitīgi reproduktīvajai sistēmai (reproduktīvi 1A, 1B un 2: H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd un H360Df),
- toksiski (akūts toksiskums 1, 2 un 3: H330, H331, H311, H301, H310, H300, toksiski ūdens videi – hroniski 2: H412).

Tomēr formaldehīda saturs nedrīkst pārsniegt E1 standarta robežvērtības formaldehīda emisijām saskaņā ar EN13986, proti, 0,065 mg/m³ gaisa (jeb 0,05 ppm). Ja plātnes satur *PMDI*, emisijas nedrīkst saturēt vairāk nekā 1µg/m³ (nosakāma metilēndifenildiizocianāta monomēra).

Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarkējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats vai materiālu drošības datu lapas.

PIEŠĶIRŠANAS KRITĒRIJI

Papildu punktu piešķiršanas nosacījumi

1. Pārstrādātas vai atkārtoti izmantotas koksnes procentuālā daļa. Jo lielāka šī procentuālā daļa, jo lielāks piešķirto punktu skaits.

Verifikācija. Pretendentiem jāiesniedz parakstīta deklarācija, kurā norādīts, kādu šā kritērija līmeni var sasniegt viņu izstrādājumi. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

2. Galaizstrādājums ir izgatavots no koka, kokšķiedrām vai kokskaidām, kas iegūtas ilgtspējīgi apsaimniekotos mežos, kuros īstenoti principi un pasākumi ar mērķi nodrošināt mežu ilgtspējīgu un likumīgu apsaimniekošanu, ja minētie kritēriji raksturo izstrādājumu un ir tam būtiski.

Eiropā iepriekš minētie principi un pasākumi atbilst vismaz tiem, kas iekļauti Eiropas ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas pasākumu vadlīnijās, kuras pieņemtas Lisabonas Ministru konferencē par Eiropas mežu aizsardzību (1998. gada 2. līdz 4. jūnijs). Ārpus Eiropas tie atbilst vismaz ANO Vides un attīstības konferences Mežsaimniecības principiem (Riodežaneiro, 1992. gada jūnijs) un attiecīgā gadījumā kritērijiem vai pamatnostādnēm par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu, kas pieņemti saskaņā ar attiecīgajām starptautiskām un reģionālām iniciatīvām (*ITTO*, Monreālas process, Tarapoto process, *UNEP/FAO* Āfrikas sausā klimata zonas iniciatīva).

Verifikācija. Pieņemams pierādījums tam, ka kokmateriāli iegūti ilgtspējīgā koksnes ieguves procesā, ir ieviesta izsekojamības sistēma. Šādas brīvprātīgas sistēmas var būt trešo personu sertificētas, bieži vien kā daļa no ISO 9000 un/vai ISO 14000 vai *EMAS* pārvaldības sistēmas. Kā atbilstības pierādījums tiks pieņemts arī piegādes ķēdes sertifikāts kokšķiedrām, kas sertificētas kā *FSC*, *PEFC*, vai jebkurš cits līdzvērtīgs apliecinājums.

LĪGUMSAISTĪBU IZPILDES KLAUZULAS

1. Jādara pieejama informācija par sienu paneļu pārklājuma materiāliem, piemēram, krāsu tiem, kas nekavēs koksnes plātņu materiālu pārstrādi vai novirzīšanu ekspluatācijas laika beigās.

Verifikācija. Par atbilstošiem uzskatīs izstrādājumus, kam ir attiecīgs 1. tipa ekomarkējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

2. Izstrādājumam jāpievieno vai arī uz iepakojuma vai etiķetes jānorāda attiecīga un pieņemama informācija lietotājiem par rīkošanos ar izstrādājumu, uzstādīšanu, virsmas apstrādes paņēmieniem, pārstrādes un/vai apglabāšanas metodēm.

Verifikācija. Atbilstību minētajām prasībām pierāda, iesniedzot etiķešu, iepakojuma paraugus un tirdzniecības vietām paredzēto informāciju. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi.

3. Pretendentam jāpierāda, ka līgumslēdzējs, kas uzstāda sienu paneļus, īsteno efektīvu politiku un procedūras, lai nodrošinātu, ka uzstādīšanas laikā radušies atkritumi tiek pienācīgi apstrādāti ilgtspējīgā veidā, piemēram, ja iespējams, tiek pārstrādāti vai novirzīti no atkritumu poligona.

Verifikācija. Iespējamo pierādījumu skaitā ietilpst *EMAS* un *ISO 14001* sertifikāti vai līdzvērtīgi sertifikāti, ko izdevušas iestādes, kuras atbilst Kopienas tiesību aktiem vai attiecīgajiem Eiropas vai starptautiskajiem sertifikācijas standartiem, kuru pamatā ir vides pārvaldības standarti. Tiks pieņemti arī citi atbilstoši pierādījumi, piemēram, neatkarīgas laboratorijas testēšanas pārskats.

4.3. Skaidrojošas piezīmes

Līgumslēdzēja iestāde ņem vērā vietējos apstākļus un izvērtē, vai ir vajadzīgas speciālas plātnes, piemēram, plātnes ar lielāku mitrumizturību.

Telpas, kurās plātnes uzstāda, obligāti atbilst Eiropas, valsts un reģionāliem standartiem attiecībā uz gaisa kvalitāti iekštelpās.

Līgumslēdzēja iestāde var iekļaut līgumsaistību izpildes klauzulu, lai nodrošinātu, ka līdz minimumam tiek samazināti plātņu atkritumi (atgriezumī un plātnes, kas bojātas laikapstākļu dēļ, nepareizas uzglabāšanas dēļ utt.).

Piešķiršanas kritēriji

Līgumslēdzējām iestādēm paziņojumā par līgumu un konkursa dokumentos būs jānorāda, cik papildu punktus tās piešķirs par katru piešķiršanas kritēriju. Ar vidi saistītiem piešķiršanas kritērijiem kopā jāveido vismaz 10–15 % no kopējā pieejamo punktu skaita.

Iepakojums

Iepakojums 1994. gada 20. decembra Direktīvas 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu 3. pantā ir definēts šādi:

“Visi ražojumi, kas izgatavoti no jebkura veida materiāliem un ko izmanto, lai iepakotu, aizsargātu, pārkrautu, piegādātu vai noformētu preces, sākot ar izejvielām un beidzot ar pārstrādātām precēm, sākot ar ražotāju un beidzot ar lietotāju vai

patērētāju. Arī "vienreiz lietojamie" materiāli, ko izmanto tādiem pašiem mērķiem, uzskatāmi par iepakojumu."

Tas, cik tāl konkrēta izstrādājuma iepakojums ir svarīgs apsvēruma no vides viedokļa, ir atkarīgs no vairākiem mainīgajiem lielumiem, tostarp izstrādājuma ekspluatācijas laika un iepakojuma materiāla. Piemēram, izstrādājumam ar īsu ekspluatācijas laiku iepakojums, iespējams, ir svarīgāks nekā izstrādājumam ar ilgu ekspluatācijas laiku. Arī enerģiju patērējošiem izstrādājumiem iepakojums ekspluatācijas laika skatījumā būs mazāk svarīgs faktors.

Ja līgumslēdzēja iestāde uzskata iepakojumu par svarīgu jautājumu, tā no potenciālajiem piegādātājiem var pieprasīt apliecināšu informāciju, ka viņi ir ņēmuši vērā sava izvēlēta iepakojuma ietekmi uz vidi un ka piegādātājs rīkojas saskaņā ar līgumslēdzējas iestādes politiku.

5. Apsvērumi par izmaksām

Iekšsienas ir standarta sastāvdaļa lielākajā daļā ēku, katrā ziņā tajās, ko izmanto kā mājokļus vai darbavietas. Sienu paneļus tradicionāli uzskatīja par masveida mazvērtīgiem izstrādājumiem, un materiāliem piedēvētā mazvērtīguma dēļ tie bieži vien tika bojāti un izniekoti, un līdz ar to apzināti pasūtīti pārmērīgi lielos daudzumos.

Izejvielas, kas vajadzīgas abiem plātņu veidiem, parasti ir lētas, bet izstrādājumu cenas ietekmē pieaugošās enerģijas izmaksas un konkurence par izejvielām, kā tas ir gadījumā ar koksni.

Lētākā *FGD* ģipša — kas ir likvidējams enerģētikas nozares blakusprodukts — pieejamība nodrošina, ka ģipša cenas ir nemainīgi zemas. Visi trīs galvenie ģipškartona plātņu ražotāji Eiropā ražošanas procesā izmanto *FGD* ģipsi², bet patēriņa apjomi netiek atklāti konkurences noteikumu dēļ.

Kā apspriests tehniskā pamatzīņojuma 4.1.1. iedaļā, iekļaut *FGD* ģipsi ģipša izstrādājumos ir standartprakse. Ģipša izcelsmes avoti netiek nodalīti, un attiecīgi netiek nošķirta konkrēto izstrādājumu ietekme uz vidi, lai gan bieži tiek norādīts, ka izmantots pārstrādāts ģipsis, kas bieži vien ir *FGD* ģipsis. Tāpēc pašlaik nav iespējams iedalīt pēc cenas ģipškartona plātnes ar potenciāli uzlabotiem vides rādītājiem, ņemot vērā pārstrādāta materiāla saturu. Kā jau norādīts iepriekš, *FGD* ģipsim ir liela tīrības pakāpe, tāpēc to var kombinēt ar mazāk tīru dabīgo ģipsi, ko citādi nevarētu izmantot.

Koksnes plātņu izejvielu primārie avoti ir tievkoksne (kokmateriāli, kas ir pārāk mazi zāģmateriālu ražošanai), zāģētavu izstrādājumi un rekuperēta pēclietošanas un postindustriālā koksne³. Izejvielu cenas ietekmē svārstības Eiropas un pasaules tirgus pieprasījumā pēc kokmateriāliem, ko bieži vien ietekmē pieprasījums pēc celtniecības kokmateriāliem un dabas katastrofas. Aizvien populārākā neapstrādātas koksnes izmantošana enerģijas ražošanai ietekmē plātņu ražošanas nozari, jo tā potenciāli apdraud koksnes piegādi un izmaksas.

Ja ēkās nav iespējams izmantot rūpniecības standartizmēra plātnes, pēc pasūtījuma var iepirkt specializēta izmēra plātnes. Protams, tas maksās vairāk par standarta pakalpojumu, un pasūtījumam būs noteikts minimālais apjoms, kas var būt ievērojams.

Ekspluatācijas laikā plātnes būs pakļautas nodilumam telpu izmantošanas rezultātā, un laiku pa laikam tām var būt vajadzīgs neliels virsmas remonts. Visticamāk, to varēs veikt, ēkas remonta laikā abu veidu plātnēm uzklājot plānu apmetuma slāni vai kraftpapīru, nevis nomainot iekšsienas vai sienu paneļus.

² *Characterisation of Mineral Wastes, Resources and Processing technologies – Integrated waste management for the production of construction material, WRT 177 / WR0115, Case Study: Flue gas desulphurisation (FGD) gypsum in plasterboard manufacture, Dr. Andrew M Dunster BRE, http://www.smartwaste.co.uk/filelibrary/Plasterboard_FGD_gypsum.pdf.*

³ *All Party Parliamentary Group for the Wood Panel Industry, UK, <http://www.appgwoodpanelindustry.co.uk/>.*

Izmaksas par uzstādīšanas laikā vai ekspluatācijas laika beigās radušos atkritumu apglabāšanu palielināsies, jo pieaugs izmaksas par atkritumu poligoniem un ierobežojumi visā Eiropas Savienībā. Šīs lielākās izmaksas, visticamāk, tiks iekļautas vispārējās būvniecības izmaksās un tādējādi nodotas ēku galapircējiem, nevis pilnībā segtas no būvuzņēmumu puses.

6. Attiecīgie ES tiesību akti un informācijas avoti

6.1. ES tiesību akti

- Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīva 89/106/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz būvizrādājumiem <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31989L0106:LV:HTML>
- Padomes Direktīva 93/68/EEK, ar ko groza daudzas direktīvas, tostarp Direktīvu 89/106/EEK (būvizrādājumi) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31993L0068:LV:HTML>
- Padomes Direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem veicina atkritumu rašanās mazināšanu, pārstrādi un reģenerāciju <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31999L0031:LV:HTML>
- Padomes Direktīva 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:275:0032:0046:en:PDF>
http://ec.europa.eu/environment/climat/emission/pdf/ets_revision_proposal.pdf
- Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:396:0001:0849:LV:PDF>
- Direktīva 2006/21/EK par ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:102:0015:0033:LV:PDF>
- Direktīva 67/548/EEK par normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu vielu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31967L0548:LV:HTML>
- 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:353:0001:1355:lv:PDF>
- Padomes Direktīva 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31994L0062:LV:HTML>
- Komisijas 1997. gada 28. janvāra Lēmums 97/129/EK, ar ko izveido iepakojuma materiālu identifikācijas sistēmu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997D0129:LV:HTML>
- Direktīva 2004/12/EK, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0012:LV:NOT>
- Atkritumu Pamatdirektīva 2008/98/EK <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:312:0003:0003:LV:PDF>
- Direktīva 2010/30/ES par enerģijas un citu resursu patēriņa norādīšanu ražojumiem, kas saistīti ar energopatēriņu, izmantojot etiķetes un standarta informāciju par precēm <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:153:0001:0012:LV:PDF>
- Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:153:0013:0035:LV:PDF>

6.2. Ekomarķējumi un citi kritēriju avoti

- Vācijas *Blue Angel*
http://www.blauer-engel.de/en/blauer_engel/index.php
- *Nordic Swan*
Plātnes celtniecībai, dekoratīvās plātnes un mēbeļu plātnes, 4.3. versija, 19.03.2003.–31.03.2010. <http://www.svanen.nu/>
- Jaunzēlandes *Ecolabelling Trust*
<http://www.enviro-choice.org.nz/specifications/EC-19-07GypsumPlasterboardProducts.pdf>
- Austrālijas *Good Environmental Choice*
<http://www.aela.org.au/ProductsRegister.htm>
- Kanādas *Environmental Choice*
Sertifikācijas kritēriju dokuments CCD-020, ģipškartona sienu plātnes
- Japānas ekozīme izstrādājumu kategorijām Nr. 123 un 111.
www.ecomark.jp/english
- WRAP ģipškartona plātņu programma
<http://www.wrap.org.uk/construction/plasterboard/index.html>
- Starptautiskā standartizācijas organizācija
Ref. 1131
<http://www.iso.org/>
- Eiropas Standartizācijas komiteja
www.cen.eu/cenorm/homepage.htm